

GLOBAL MD PORTFÖY YÖNETİMİ A.Ş. FON SEPETİ ŞEMSIYE FONU'NA BAĞLI GLOBAL MD PORTFÖY BİRİNCİ FON SEPETİ FONU RİSK ÖLÇÜM VE DEĞERLEME ESASLARI

TEMEL YATIRIM RİSKLERİ VE RİSKLERİN ÖLÇÜMÜ

Yatırımcılar Fon'a yatırım yapmadan önce Fon'la ilgili temel yatırım risklerini değerlendirmelidirler. Fon'un maruz kalabileceği temel risklerden kaynaklanabilecek değişimler sonucunda Fon birim pay fiyatındaki olası düşüşlere bağlı olarak yatırımlarının değerinin başlangıç değerinin altına düşebileceğini yatırımcılar göz önünde bulundurmalıdır.

Fonun maruz kalabileceği risklerin ölçümünde kullanılan yöntemler şunlardır:

Fonun yatırım stratejisi ile yatırım yapılan varlıkların yapısına ve risk düzeyine uygun bir risk yönetim sistemi oluşturulmuştur.

Piyasa Riski: Fonun maruz olduğu piyasa riskinin ölçülmesinde Riske Maruz Değer (RMD) yöntemi kullanılır. Bu yöntem çerçevesinde belirli istatistiki hesaplamalar dahilinde fonun kabul edilen güven aralığı ve elde tutma süresi altında yaşayabileceği maksimum kayıp belli bir kesinlik çerçevesinde tahmin edilir. Bu çerçevede kullanılan parametreler aşağıdaki gibidir:

1. Elde Tutma süresi: 20 gün,
2. Güven Aralığı: Tek Taraflı %99,
3. RMD Yöntemi : RMD (en az 250 işgünü gözlem süresi)
4. Ölçüm Yöntemi: Tarihsel Simülasyon

Likidite Riski: Likidite riskinin kontrolünde fon paylarının piyasalarda yaşanabilecek sert dalgalanmalar veya diğer özel durumlar nedeniyle önemli bir kısmının kısa süre içinde fona iadesi durumunda portföydeki varlıkların ne kadar sürede likide edilebileceği ile ilgili ölçümler kullanılır. Burada fonun türü, büyüklüğü, varlık bileşimi, fonun kendisinin veya yeni ise benzer fonların toplam değerlerinin en az son üç yıllık geçmişindeki değişimler de dikkate alınarak bir likidite eşiği belirlenir. Her durumda belirlenen eşik, genel bir kural olarak fonun pay sayısının en az yarısının 1 takvim ayı içinde fona iadesi durumunda gerekli likiditenin sağlanabileceği seviyeden daha düşük olamaz. Daha sonra fonu oluşturan varlıkların likiditelerinin ağırlıklı ortalaması hesaplanır. Bu hesap yapılırken kamu ve özel borçlanma araçları ve paylar için veri sağlayıcılardan temin edilen son 6 aylık ortalama günlük işlem hacimleri kullanılır. Bu hacimler likidite eşiğindeki iş günü sayısı ile çarpılarak söz konusu varlığın belirlenen gün sayısında likide edilip edilmeyeceği belirlenir. Nakit, repo, borsa para piyasası, türev teminatları ve mevduat gibi araçlarda ise vadeye kalan gün sayısı ve varlığın acil likidasyonunun mümkün olup olmadığı dikkate alınır. Fonun bu şekilde hesaplanan ağırlıklı ortalama likidite katsayısının belirlenen limitin altına düşmesi durumunda gerekli uyarılar İç Kontrol Birimi tarafından yapılır.

Karşı Taraf Riski: Fon özel sektör tarafından ihraç edilen sermaye piyasası araçlarına yatırım yapmaktadır. Bu yatırımlardan kaynaklanabilecek karşı taraf riskinin ölçümünde söz konusu araçların ihraççıları hakkında yapılan analizler belirleyici rol oynamaktadır. Bu analizlerde ihraççının mali yapısı, kurumsallık kriterleri ve sektördeki durumu değerlendirilmekte ve yayınlanmış rating raporları incelenmektedir. Bunun dışında Şirket tarafından ihraççı için uygun kanallar kullanılarak başka kaynaklardan risk sorgulaması yapılmaktadır. Elde edilen tüm veriler ışığında yatırım yapılabilirlik riski konusunda karar alınmaktadır. Özel sektör tarafından ihraç edilen para ve sermaye piyasası araçlarına yatırım yapıldığında karşı taraf riski doğmaktadır. Karşı taraf riskinin ölçümünde ihraççı hakkında mali analiz ve araştırma yapıldıktan sonra ihraççılar, uygulamada nicel ve nitel kriterlerden oluşan etkin bir

derecelendirme sisteminden geçirmektedir. İhraççılar için nicel kriterler, karlılık, borçluluk oranı, özsermaye büyüklüğü, sektöründeki pazar payı gibi ölçülebilir değerlerden oluşurken; nitel kriterler, kurumsal yönetim ile ilgili bağımsızlık, şeffaflık, hesap verilebilirlik ve profesyonel yönetim gibi ölçülebilir olmayan değerlerden oluşmaktadır. Derecelendirmeden sonra asgari "yatırım yapılabilir seviyede" olan ihraççıların sermaye piyasası araçlarına Yatırım Komitesinin onayıyla yatırım yapılabilir.

Operasyonel Risk: Şirket faaliyetleri kapsamında karşılaşılabilecek aksamaların önüne geçmek ve oluşabilecek zararları önlemek için, prosedürlerin ve iş akışlarının takibini sağlamak amacıyla bir iç kontrol mekanizması oluşturulmuştur. Bilgi işlem sistemlerinin gerçek zamanlı yedeklenmesi sağlanmıştır.

Kredi Riski: Fon portföyüne dahil edilmesi planlanan ve kredi riski taşıyan finansal ürünler için, ihraççının kredi verilebilirliği incelenir. Fon portföyüne dahil edilmek istenilen kredi riski taşıyan ürünlerin ihraççısı için kredi derecelendirme kuruluşları Moody's, S&P Fitch, JCR ve benzer diğerleri tarafından verilmiş kredi notu değerlendirilerek fon portföylerine dahil edilir. Kredi notu bulunmayan ihraççılar için kredi verilebilirliğin izlenmesini sağlayacak kredi kalitesi değerlendirme metodları kullanılabilir.

FON BİRİM PAY DEĞERİNİN, FON TOPLAM DEĞERİNİN VE FON PORTFÖY DEĞERİNİN BELİRLENME ESASLARI

Yatırım Fonlarına Esaslar Tebliği (III-52.1)'ne ilişkin olarak, Finansal Raporlama Tebliği uyarınca TMS/TFRS dikkate alınarak Kurucu yönetim kurulu kararı ile belirlenen değerlendirme esasları aşağıdaki gibidir.

Borsa Dışı Türev Araç ve Swap Sözleşmelerine İlişkin Değerleme

Portföye alınması aşamasında türev araç ve swap sözleşmesinin değerlendirilmesinde güncel fiyat kullanılır.

Opsiyon sözleşmelerinde güncel fiyat karşı taraftan alınan fiyat kotasyonudur. Forward sözleşmelerinde güncel fiyat dayanak varlığın spot fiyatı baz alınarak hesaplanan teorik fiyattır. Forward sözleşmelerinde güncel fiyat sözleşmenin konusunun döviz olması

durumunda, dayanak varlığın spot fiyatı olarak fonun alacaklı olduğu para birimi için değerlendirme günündeki TCMB alış kuru, borçlu olduğu para birimi için ise TCMB satış kurudur.

Dayanak varlığın spot fiyatı Finansal Raporlama Tebliği'nin 9. maddesinde yer alan esaslara göre tespit edilir. Değerleme günü ile forward işlemin vade tarihi arasındaki gün sayısına göre spot fiyat ilerletilerek teorik fiyata ulaşılmaktadır.

Yabancı para üzerinden yapılmış swap işlemlerinde güncel fiyat;

SWAP işleminin 1. ayağını oluşturan peşin alış işlemi için, alış yapılan dövizin değerlendirme günü ilan edilen TCMB alış kuru ile, swap sözleşmesi kapsamında 2. ayağı oluşturan vadeli satış için, vade sonunda satılacak dövizin, değerlendirme günündeki TCMB döviz kuru (işlemin yönüne göre alış veya satış) esas alınarak, Bloomberg FRD sayfasından alınacak ilgili vadeye tekabül eden en yüksek fiyatının (ASK) değerlendirme günündeki TCMB tarafından ilan edilen kura (işlemin yönüne göre alış veya satış kuru) "swappoint" eklenmesi ile hesaplanır.

Konusu faiz olan swap işlemlerinde **güncel fiyat**;

Bloomberg, Reuters gibi bağımsız ve güvenilir veri sağlayıcılardan elde edilen ilgili para birimlerinin LIBOR ve zımni faiz oranları baz alınarak ilerletilen fiyattır.

Fonun fiyat açıklama dönemlerinde;

- Değerlemede kullanılmak üzere güncel piyasa fiyatının bulunmadığı durumlarda ve,
- Karşı taraftan fiyat kotasyonu alınamadığı durumlarda;

opsiyonlar için devam eden pozisyonların değerlemesinde kullanılmak üzere Black&Scholes modeline göre hesaplanmış, döviz opsiyonlarında Bloomberg OVML, Hisse ve endeks opsiyonlarında Bloomberg OVME sayfalarından elde edilen teorik fiyat kullanılır.

Forward sözleşmeler için dayanak varlığın spot fiyatına değerlendirme günü ile forward işlemin vade tarihi arasındaki gün sayısına tekabül eden uygun TL ve döviz piyasa faizleri ile ilerletilerek teorik fiyat hesaplanır.

Forward sözleşmeler için, değerlendirme dayanak varlığın spot fiyatı baz alınarak hesaplanan teorik fiyat kullanılır. Dayanak varlığın spot fiyatı Finansal Raporlama Tebliği'nin 9.maddesinde yer alan esaslara göre tespit edilir. Değerleme günü ile forward işlemin vade tarihi arasındaki gün sayısına göre spot fiyat ilerletilerek teorik fiyata ulaşılır ve bu fiyat değerlendirme kullanılır.

Swap sözleşmeleri için swap point ve ilgili sözleşmenin değerlendirme gününde vadesine kalan gün sayısı dikkate alınarak hesaplanacak teorik fiyat yöntemi ile bulunan fiyat değerlendirme kullanılır.

Yabancı para cinsi üzerinden yapılmış swap sözleşmeleri için, SWAP işleminin 1. ayağını oluşturan peşin alış işlemi için, alış yapılan dövizin değerlendirme günü ilan edilen TCMB alış kuru ile, swap sözleşmesi kapsamında 2. ayağı oluşturan vadeli satış için, vade sonunda satılacak dövizin, değerlendirme günündeki TCMB döviz kuru (işlemin yönüne göre alış

veya satış) esas alınarak, Bloomberg FRD sayfasından alınacak ilgili vadeye tekabül eden en yüksek fiyatının (ASK) değerlendirme günündeki TCMB tarafından ilan edilen kura (işlemin yönüne göre alış veya satış kuru) "swappoint" eklenmesi ile hesaplanan değerlendirme kuru kullanılır.

Konusu faiz olan swap işlemlerinde, Bloomberg, Reuters gibi bağımsız ve güvenilir veri sağlayıcılardan elde edilen ilgili para birimlerinin LIBOR ve zımnî faiz oranları baz alınarak ilerletilen değerlendirme fiyatı değerlemede kullanılır.

Dayanak varlığın spot fiyatı Bloomberg veri dağıtım ekranlarından alınacaktır.

Yabancı Borsa Yatırım Fonu, Yabancı Yatırım Fonu, Yabancı Ortaklık Payları ve Amerikan ve Global Depo Sertifikalarının (ADR/GDR) Değerleme Esasları:

Yabancı borsa yatırım fonları, yabancı yatırım fonları, yabancı ortaklık payları ve Amerikan ve Global Depo Sertifikaları (ADR/GDR) değerlendirilmesinde, değerlendirme tarihindeki Bloomberg veri dağıtım ekranlarından (Bloomberg yoksa Reuters veya muadil veri sağlayıcı kaynaklardan) TSI 16:30– 18:00 aralığındaki alış fiyatı ile satış fiyatının ortalaması kullanılır.

Değerleme tarihinde ilgili borsada işlem görmemesi halinde veya borsanın kapalı olması halinde ise son işlem tarihindeki değerlendirme fiyatı kullanılır.

Yurtdışı Borsalarda İşlem Gören Yabancı Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmelerinin Değerlenmesi:

Yabancı borsalarda işlem gören vadeli işlem (future) ve opsiyon sözleşmelerinin değerlendirilmesinde ilgili borsanın internet sayfasında veya Bloomberg, Reuters ve bunlara erişim sağlanamazsa fiyat bilgisi sağlayan internet sayfalarında ilgili kontratların TSI 16:30–18:00 aralığındaki alış fiyatı ile satış fiyatının ortalaması, ya da bunlar yoksa en son işlem veya uzlaşma fiyatı kullanılır.

Yabancı Borçlanma Araçları, Eurobondlar ve Yabancı Kira Sertifikalarının Değerleme Esasları:

Borsa dışından fon portföyüne dahil edilen yabancı borçlanma aracı, Eurobond ve Yabancı kira sertifikalarının değerlendirilmesinde, Bloomberg veri dağıtım ekranlarından TSI 16:15– 17:15 aralığındaki alış fiyatı ile satış fiyatının ortalaması kullanılır (temiz fiyat), fon fiyatı hesaplanacak gün itibarı ile birikmiş kupon faizinin eklenmesi ile elde edilen kirli fiyat kullanılır. Bu hesaplama, tam iş günü olmayan günlerde söz konusu kıymetin işlem gördüğü son işlem gününe ait kapanış fiyatı (temiz fiyat) kullanılarak yapılır. Kotasyon bulunmaması durumunda ise değerlendirilmede kullanılacak kirli fiyat, bir önceki günün kirli fiyatının ertesi iş gününe iç verimle ilerletilmesiyle elde edilir.

Yapılandırılmış Yatırım Araçları Değerleme Esasları:

Yapılandırılmış yatırım araçlarının değerlendirilmesinde borsada ilan edilen fiyat kullanılır. İlgili kıymette işlem geçmemesi halinde son fiyat (borsada hiç işlem geçmemesi halinde ihraç fiyatı) kullanılır. Borsada işlem görmeyen ancak veri dağıtım kanalları aracılığıyla fiyatı ilan edilen yapılandırılmış yatırım araçları için değerlendirilmede güncel fiyat kullanılır.

İleri Valörlü Borçlanma Araçları ve Altın İşlemleri Değerleme Esasları

- a) İleri valörlü alınan Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) valör tarihine kadar diğer DİBS'lerin arasına dahil edilmez. İleri valörlü satılan DİBS'ler ise valör tarihine kadar portföy değeri tablosunda kalmaya ve değerlendirilmeye devam eder. İleri valörlü DİBS alım ve satım işlemleri ayrı bir vadeli işlem sözleşmesi olarak değerlendirilir. İşlem tutarları ise valör tarihine kadar takastan alacak veya takasa borç olarak takip edilir.
- b) İleri valörlü sözleşmenin değeri alış ve satış işlemlerinde aynı yöntemle hesaplanırken işlem alış ise pozitif (+), satış ise negatif (-) bir değer olarak portföy değeri tablosuna yansır. Aynı valörde ve aynı nominal değerde hem alış hem de satış yapılmış ise portföy değeri tablosunda her iki işlem aynı değerde fakat alış işlemi pozitif (+) satış işlemi ise negatif (-) olarak gözükecektir. Bu şekilde açtığı pozisyonu ters işlemle kapatmış olan fonlarda bu işlemler portföy değeri üzerinde bir etki yaratmayacaktır.
- c) İleri valörlü işlemlerin değerlendirilmesi ise aşağıdaki formüle göre yapılacaktır:

$$\text{İşlemin Değeri} = \text{Vade sonu Değeri} / (1 + \text{Bileşik Faiz}/100)(\text{vkg}/365)$$

Vade Sonu Değer: Alım satım yapılan DİBS'in nominal değeri

Bileşik Faiz: Varsa değerlendirme gününde BİAŞ'ta valör tarihi işlemin valör tarihi ile aynı olan işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, yoksa değerlendirme gününde BİAŞ'ta aynı gün valörlü gerçekleşen işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, yoksa en son aynı gün valörlü olarak işlem gördüğü gündeki aynı gün valörlü işlemlerin ağırlıklı ortalama faiz oranı, bu da yoksa ihraç tarihindeki bileşik faiz oranıdır.

İleri valörlü altın işlemlerinde BIST Kıymetli Madenler Piyasası günlük bültenindeki fiyat baz alınır. Fiyat bulunmadığı takdirde, T+1 gününde işlem yapılan günkü işlem fiyatı ile değerlendirme yapılır. Bu şekilde fon portföyüne birden fazla fiyattan işlem yapılması durumunda, değerlendirme, yapılan işlemlerin ağırlıklı ortalama fiyatı ile yapılır. T+2 ve daha ileri valörlü işlem yapılması halinde valör tarihinde bülten verisi bulunmaması halinde işlemin valör tarihinden daha yakın valördeki bülten verilerine bakılarak, işlemin valör tarihine en yakın fiyat baz alınarak değerlendirme yapılır.

a) Altın spot işlemlerinde;

- i. BİAŞ'ın ilgili Günlük Bülteni'nde (T+0) valörlü USD/ons işlemleri için açıklanan ağırlıklı ortalama fiyatı kullanılır.
- ii. Söz konusu işlemlerin portföye alımında alış fiyatı, alım tarihinden başlamak üzere ise BİAŞ'ta değerlendirme günü itibariyle oluşan fiyatları; Yönetmelik'in 25'inci maddesi uyarınca hesaplanır,

b) Valörlü işlemlerde;

- i. BİAŞ'ın Günlük Bülteni'nde ilgili valörlü USD/ons [(T+1) ilâ (T+9)] işlemleri için açıklanan ağırlıklı ortalama fiyat kullanılır.
- ii. Söz konusu işlemlerin portföye alımında alış fiyatı, alım tarihinden başlamak üzere ise BİAŞ'ta değerlendirme günü itibariyle oluşan fiyatları; Yönetmelik'in 25'inci maddesi uyarınca hesaplanır.

Borsa Dışı Repo / Ters Repo Sözleşmeleri Değerleme Esasları

Borsa dışı repo-ters repo sözleşmelerinin herhangi bir ilişkiden etkilenmeyecek şekilde objektif koşullarda yapılması ve adil bir fiyat içermesi zorunludur. Borsa dışı repo - ters repo sözleşmeleri vade sonuna kadar işleme ait iç verim oranı ile değerlendirilir.

Borsa dışında taraf olunacak sözleşmelere ilişkin olarak aşağıdaki esaslara uyulur:

Kurucu nezdindeki Risk Yönetimi Birimi tarafından borsa dışı türev araç sözleşmelerinin “adil bir fiyat” içerip içermediği; opsiyon sözleşmeleri için yeterli ve genel kabul görmüş bir fiyatlandırma modeli (Black&Scholes yöntemi veya bu yöntem yeterli görülmezse Monte Carlo Simülasyonu) ile hesaplanan fiyat ile değerlemede kullanılacak fiyat arasında karşılaştırma yapılarak, forward sözleşmeleri ve swap sözleşmeleri için ise teorik fiyat (teorik fiyat yöntemi, dayanak varlığın spot fiyatına değerlendirme günü ile forward işlemin vade tarihi arasındaki gün sayısına tekabül eden uygun TL ve döviz piyasa faizleri ile ilettilerek ulaşılan fiyat) ile değerlemede kullanılacak fiyat arasında karşılaştırma yapılarak kontrol edilir.

Doğrulama sonucu ulaşılan fiyat ile karşı tarafın verdiği fiyat arasında oluşması muhtemel farkın kabul edilebilir seviyesi, Risk Yönetimi Birimi tarafından hesaplanan teorik fiyatın %25’i olarak belirlenmiştir. Muhtemel farkın kabul edilebilir seviyesi olan %25 seviyesinin aşılması halinde, fiyat iyileştirilmesi için yeniden karşı kuruma başvurulur. Karşı kurumdan alınan fiyat iyileştirilmesine rağmen fark kabul edilebilir seviyenin üzerinde olmaya devam ediyorsa, karşı kurumun kullandığı hesaplama parametrelerinin açıklanması talep edilir. Karşı kurumdan alınan son fiyatın da belirlenen limitin dışında olması durumunda, Yönetim Kurulu'nun yazılı ve gerekçeli kararı ile alınan son fiyat üzerinden işlem gerçekleştirilir.

Borsa dışında taraf olunacak repo-ters repo sözleşmelerine ilişkin olarak, ilgili sözleşmenin faiz oranlarının borsada işlem gören benzer vade yapısına sahip sözleşmelerin faiz oranlarına uygun olması esastır. Bu tür sözleşmelere taraf olunması durumunda, en geç sözleşme tarihini takip eden iş günü içinde sözleşmenin vadesi, faiz oranı, karşı tarafı ve karşı tarafın derecelendirme notu KAP’ta açıklanarak; ilgili bilgi ve belgeler sözleşme tarihini müteakip beş yıl süreyle saklanır.

Risk Yönetimi birimi ve içsel sistemlerin ürettiği forward ve swap fiyatlarının değerlendirme fiyatıyla uygunluğunun kontrolü ve borsa dışında taraf olunacak repo-ters repo sözleşmelerinin adil fiyat içerdiğinin kontrolü Kurucu’nun İç Kontrol Birimi tarafından yapılır.